1853. TE ZEGELEN No. 23. FRIESLAND 2 C.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 22 MAART.

BEKENDMAKING.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden bij Heeren Gedeputeerde Staten heeft plaats gehad de vroeger aangekondigde *drie en twintigste* uitloting ter aflossing in 1853, van een kapitaal van *Achttien Duizend Gulden* of *zes en dertig* aandeelen in de Geldleening van *Driemaal Honderd Duizend Gulden*, tot bestrijding van een gedeelte der kosten van aanleg des Straatwegs van *Leeuwarden* tot aan de grensscheiding met de provincie *Groningen*, en dat bij die gelegenheid zijn uitgeloot de navolgende nummers, als: no. 12, 76, 86, 101, 109, 148, 156, 157, 158, 191, 192, 195, 197, 210, 239, 253, 272, 276, 289, 303, 313, 354, 356, 362, 371, 404, 439, 441, 466, 474, 485, 529, 534, 570, 588 en 590, die betaalbaar zijn ten Kantore van den Betaalmeester te *Leeuwarden*, op den 1 Julij 1853.

Leeuwarden, den 17 Maart 1853.

De Commissaris des Konings voornoemd, VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 18 Maart 1853, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 9,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 200,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . .	- 200,00.

Leeuwarden, den 19 Maart 1853.

De Commissaris des Konings in de provincie Friesland, VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 18 Maart.

Binnen eenige dagen zal op Strafford-house, bij de Hertogin van Sutherland, eene bijeenkomst worden gehouden van dames, waarin de 24 boekdeelen zullen worden ter tafel gebragt, bevattende de 500,000 handteekeningen der Engelsche vrouwen, die bij hare Amerikaansche zusters op de afschaffing der slavernij aandringen. Ook zal bij die gelegenheid eene inschrijving worden geopend ter bevordering van de opvoeding der zwarten in de Vereenigde Staten. Het beheer dier gelden zal worden toevertrouwd aan mevr. *Beecher Stowe*, schrijfster van *Uncle Tom's Cabin*, en de graaf *van Shaftesbury*, lord *Carlisle* en de heer *Samuel Gurney* hebben zich als borgen gesteld.

— Dezer dagen werd het vijftigjarig bestaan van het Britsch en buitenlandsch bijbelgenootschap alhier plegtig gevierd en bleek uit de redevoering, door den voorzitter, graaf *Shaftesbury*, bij die gelegenheid gehouden, onder anderen, dat het genootschap, zoo in Engeland als elders, reeds drie en veertig millioen exemplaren der H. Schriften verspreid en die in honderd acht en veertig talen of tongvallen gedrukt en uitgegeven heeft, vijf en twintig van welke vroeger geen letterschrift bezaten, maar alleen gesproken werden, en eindelijk dat de verspreiding bij honderd een en twintig natiën heeft plaats gehad.

PARIJS, den 17 Maart.

Het nieuws van heden is onbeduidend. Men meldt, dat de heer *de la Cour*, de nieuwe gezant te Konstantinopel, te Rome zoude vertoeven, voor dat hij zich naar zijnen post begaf, met welk doel is ligtelijk te begrijpen. Zonder twijfel zal hij over de zaak der krooning willen handelen. Wat de krooning des Keizers aangaat, schijnt het, dat men in den ministerraad, welke Dingsdag op de Tuilerien is gehouden, definitief besloten heeft, dat deze plegtigheid tusschen den 10 en 15 Mei aanstaande zal plaats hebben; tot dus ver is de juiste dag nog niet vastgesteld, maar het schijnt, dat uiterlijk den 15den de Paus al of niet te Parijs zal komen.

Het wetgevend ligchaam heeft beden geene openbare zitting gehouden, tot de aanbieding van de begrooting. Zelfs schijnt het, dat deze vergadering deze week niet zal bijeenkomen, behalve in de bureaux, zoodat deze aanbieding eerst in de volgende week zal kunnen geschieden.

— Men beweert, dat de bekende schrijfster van de *Negerhut*, mrs. *Beecher Stowe*, al de Fransche vertalingen van haar werk in beslag heeft willen nemen, op grond der bepalingen van het besluit van 1850, hetwelk den letterkundigen eigendom aan vreemdelingen waarborgt, maar dat zij dit niet heeft kunnen volbrengen, omdat zij eenige door de wet voorgeschrevene formaliteiten had verzuimd.

FRANKFORT, den 16 Maart.

Berigten uit Turkije melden, dat de Porte aan Prins *Menzikoff*, ter voldoening waarschijnlijk van grieven van dezen Russischen buitengewonen gezant, het ontslag van den minister van oorlog had aangeboden. Prins *Menzikoff* zoude deze voldoening niet hebben aangenomen en een *ultimatum* hebben gesteld, hetgeen door den Divan niet was aangenomen. Laatstgenoemde zou een beroep hebben gedaan op Frankrijk en Engeland, ten einde van die mogendheden onmiddellijk hulp te erlangen, terwijl van den anderen kant de Russische vloot van *Sebastopol* bevel zou hebben ontvangen om naar den Bosphorus te stevenen.

Eene telegrafische dépêche van Parijs voegt er bij, dat de Britsche zaakgelastigde, op het verzoek van den grootvizier, aan den admiraal *Dundas*, bevelhebber van de vloot in de Middellandsche Zee, in station te Malta, eene dépêche heeft gezonden, hem verzoekende met den meest mogelijken spoed in den Archipel te komen ankeren.

Deze tijdingen zijn door de Engelsche stoomboot *Caradoc* eergisteren te Marseille aangebragt. Veel in die berigten vereischt nog opheldering: als bijv. de reden waarom het ontslag van den minister van oorlog aan den Russischen gezant als voldoening werd aangeboden; welke alzoo de grieven waren, door genoemden gezant ingebragt; waarin het *ultimatum* van Prins *Menzikoff* bestaat? Voor alsnog kunnen deze vragen niet worden beantwoord. Doch het bovenvermelde feit op zich zelf is hoogst gewigtig, en kon geenszins worden voorzien, na de beëindiging der Oostenrijksch-Turksche geschillen. Het Turksche Rijk is slechts aan de eene zwarigheid ontkomen om in eene andere, nog grootere te vervallen.

's GRAVENHAGE, den 19 Maart.

Wij vernemen, zegt *'t Echo*, dat het nieuwe ontwerp van regterlijke organisatie, dat door den minister van justitie aan den raad van state ter overweging is aangeboden, onder anderen bevat de vestiging van twee hoven van appel, een te Amsterdam en het andere te Arnhem, terwijl de hooge raad te 's Gravenhage als hof van cassatie zou behouden blijven.

— Dezer dagen zijn de commissien van rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over verschillende wets-ontwerpen vergaderd geweest, o. a. over de comptabiliteits-wetten, ministeriële verantwoordelijkheid en het armwezen. De verslagen over die ontwerpen worden spoedig te gemoet gezien. Men verzekert dat de comptabiliteits-ontwerpen bij de hervatting van de werkzaamheden der Kamer, het eerste in beraadslaging zullen komen.

— De werkzaamheden der commissie van enquête zijn Woensdag voortgezet. Er werden gehoord de heeren *Hannema*, zoutzieder te Harlingen, *van Wageningen*, agent der Handel-Maatschappij te Dordrecht en *Quarles*, zoutzieder te Haarlem. De commissie heeft daarmede haren arbeid voorloopig gestaakt, zoodat het hooren van nog andere getuigen, waaronder, naar men verneemt, de heeren *de Fremery* en *de Kruijff*, beiden zoutzieders, en de heer *Hoogendijk*, te Vlaardingen, voorloopig is gestaakt.

— De ontwerpen van wet, die bij de schorsing der werkzaamheden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanhangig gebleven zijn, zijn de volgende: 1°. tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering in Nederlandsch Indie; 2°. idem in de Nederlandsch West-Indische bezittingen; 3°. tot regeling van 's rijks algemeene comptabiliteit; 4° houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 187 der grondwet (inkwartieringen); 5°. tot het verleenen van pensioen aan werklieden enz., bij inrigtingen van 's rijks zee- en landmagt; 6°. tot het brengen van wijzigingen in de algemeene wet van 1822, op het heffen der regten van in-, uit- en doorvoer; 7°. tot regeling van het armbestuur; 8°. tot regeling der benoembaarheid van vreemdelingen tot 's lands bedieningen; 9°. tot duurzame regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen; 10°. tot het verleenen van bijdragen ter bevordering van den aanleg van een uitwaterings-kanaal tusschen Assen en Groningen; 11°. tot regeling van het toezigt op de landverhuizers; 12°. tot opening van eenen nieuwen termijn ter vervulling der formaliteiten, bedoeld bij art. 9 der wet van 28 Julij 1850 (naturalisatie); 13°. tot regeling der verantwoordelijkheid van de hoofden der ministeriële departementen; 14°. tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen (dienst 1852); 15°. tot wijziging van hoofdstuk IX B der staatsbegrooting voor 1853 (postkantoor te Amsterdam); 16°. tot wijziging van hoofdstuk VI der staatsbegrooting voor 1852 (kindergelden), en 17°. tot bekrachtiging van eene met de Nederl. Handel-Maatschappij geslotene overeenkomst.

— Bij de overeenkomst van de Regering met de Handel-Maatschappij, welke ter goedkeuring aan de Tweede Kamer is voorgedragen, wordt bepaald, dat al de koffij, suiker, indigo en de specerijen, in Indie aan de Regering te leveren, tot den laatsten dag van December 1859 door de Handel-Maatschappij naar Nederland zullen worden overgevoerd en verkocht, met uitzondering van de specerijen, benoodigd voor de landen beoosten de Kaap en eene hoeveelheid koffij en suiker, die van 150,000 pikols, voor elk dezer producten, niet te bovengaande, — dat van het doorloopend voorschot van tien millioenen eene rente van 3½ pCt. zal worden betaald, — dat voor het te gelde maken der producten, gedurende 1853 en 1854, door de Maatschappij zal worden genoten eene commissie van 2½ pCt., — na 1854 van 2 pCt., voor de te verzenden goederen 1 pCt., — voor de specie ½ pCt., voor de betalingen 1 pCt. en voor de werkzaamheden der factorij te Batavia *f* 140,000.

De alzoo ten behoeve van het Rijk te verkrijgen besparingen worden gerekend op *f* 181,544 voor elk der jaren 1853 en 1854, en op *f* 428,034 jaarlijks na 1854.

APPELTERN, den 15 Maart.

Het krijgsvolk, naar aanleiding van art. 134 der gemeente wet, door den heer burgemeester dezer gemeente gerequireerd, ten einde hem wegens de plaats gegehad hebbende ongeregeldheden ten aanzien der zoo veel gerucht makende schoolkwestie in de handhaving der openbare orde behulpzaam te zijn, en welk detachement sedert den 14 Februarij jl. alhier was gekantonneerd, is op heden naar deszelfs garnizoensplaats, Nijmegen, geretourneerd. Behalve de feitelijke in-bezitneming van het schoollocaal (waarvan de Hervormde gemeente eigenares beweert te zijn) van wege de burgerlijke overheid zelve, heeft er geene oproerige beweging van den kant der inwoners plaats gehad, zoodat er tot geene maatregelen van geweld is behoeven te worden overgegaan. Men vleit zich, dat de onderhavige actie van eigendomsregt thans op een zuiver juridisch standpunt zal zijn overgebragt.

HARLINGEN, den 19 Maart.

De stoomboot *Harlingen*, heden morgen van hier vertrokken, heeft wegens het ijs deszelfs reis naar Amsterdam niet kunnen voortzetten. Met vele moeite is het echter den kapitein mogen gelukken om de passagiers te Medemblik aan den wal te brengen, en dezen avond weder alhier terug te komen. Bij deze gelegenheid heeft de stoomboot *Harlingen* krachtige bewijzen van deugdzaamheid gegeven, als hebbende na eene hevige worsteling door het ijs geene de minste schade aan deszelfs machinerie en raderen bekomen.

HEERENVEEN, den 18 Maart.

Bij besluit van den Raad der gemeente Ængwirden van den 17 November 1852, is voor die gemeente vastgesteld eene belasting op de honden, verdeeld in drie klassen, als: de eerste klasse, honden uitsluitend gehouden ten dienste van den landbouwer of eenig bedrijf van nijverheid, per jaar *f* 1.50; de tweede klasse, honden ter bewaking van gebouwen of erven, per jaar *f* 2, en de derde klasse, honden al dan niet tot andere einden gebezigd of gehouden wordende, per jaar *f* 2.50. — Het verheugt ons te kunnen melden, dat dit besluit door Zijne Majesteit, bij besluit van den 10 Februarij 1853, no. 74, is goedgekeurd, en alzoo over dien jare in die gemeente eene hoogst nuttige belasting zal worden geheven, die wij hopen, dat bij de overige gemeenten spoedig navolging zal vinden.

LEEUWARDEN, den 21 Maart.

Heden stonden voor het Provinciaal Geregtshof van Friesland te regt *Hendrik Meinderts* en *Johannes van der Zee*, beschuldigd van diefstal in het Societeitsgebouw *Amicitia* alhier, gepleegd bij nacht door meer dan een persoon in een bewoond gebouw, en wel door middel van uit- en inwendige braak en inklimming en zulks met opzigt tot den 1sten beschuldigde na reeds te voren wegens misdaad tot lijf- en onteerende straffen te zijn veroordeeld geweest. De heer Procureur-Generaal rekwireerde beider schuldigverklaring en dientengevolge veroordeeling des eersten bekl. tot de straf van geeseling met den strop om den hals aan de galg vastgemaakt, brandmerk en een confinement in een rasp- of tuchthuis voor eenen termijn door den regter te bepalen, niet te bovengaande den tijd van twintig achtereenvolgende jaren, en des tweeden bekl. tot de straf van eerloosverklaring en een confinement in een rasp- of tuchthuis, niet te boven gaande den termijn van 15 achtereenvolgende jaren. Als verdedigers traden op, voor den 1sten bekl. de heer mr. *J. B. Vos* en voor den 2den bekl. de heer mr. *Jan van der Veen*, die beide de onschuld der beklaagden trachtten aan te toonen en, in allen gevalle, op grond van onvolledig bewijs tot hunne vrijspraak concludeerden.

De uitspraak is bepaald op morgen (Dingsdag) den 22 Maart, na afloop der alsdan te houden teregtzitting.

— Het heeft Z. M. den Koning behaagd kwijtschelding van de doodstraf te verleenen aan *Aafke Sijbrens Kikstra*, waartoe zij, wegens vergiftiging, was veroordeeld bij arrest van het Prov. Hof van Friesland dd. 31 Jan. ll., en die straf te veranderen in opsluiting in een tuchthuis voor den tijd van *vijftien* jaren.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 16 dezer, no. 63, goedgevonden o. a. te benoemen bij het wapen der infanterie:

bij den staf van het wapen, tot kommandant van de 4de brigade infanterie, tevens belast met het provinciaal kommandement van Gelderland, Utrecht en Overijssel, den kolonel *C. A. Oudemans*, thans kommanderende het 6de regement infanterie;

bij het 1ste regement, tot kolonel en kommandant van het corps, den luitenant-kolonel *H. J. W. Pisuisse*, van het 5de regement van het wapen;

bij het 3de regement, tot luitenant-kolonel, den majoor *J. L. Coenegracht*, van het regement grenadiers en jagers;

tot luitenant-kolonel, den majoor *P. C. Frantzmann*, van het 8ste regement van het wapen;

tot luitenant-kolonel, den majoor *J. Scheltus*, van het regement grenadiers en jagers;

bij het 6de regement, tot kolonel en kommandant van het corps, den luitenant-kolonel *J. J. van Mulken*, thans kommandant van het instructie-bataillon;

bij het instructie-bataillon, tot majoor en kommandant van het corps, den kapitein der 1ste klasse *J. H. Engelbregt*, van het corps.

— De minister van binnenl. zaken, in aanmerking nemende, dat het getal leerlingen voor de telegrafie, na het vergelijkend onderzoek van Februarij jl. benoemd, nog niet toereikend voor de behoefte is, heeft bekend gemaakt, dat tot een vergelijkend onderzoek, waartoe de belanghebbenden nader worden opgeroepen, zal worden overgegaan, welk onderzoek zal plaats hebben te 's Hage, op 6 Junij 1853 en volgende dagen.

— Als een aangenaam blijk van belangstelling in het lager onderwijs bij de hooge regering mag vermeld worden het besluit, waarbij voortaan de rijks-gratificatie aan onderwijzers niet meer voor één jaar, zoo als vroeger, maar tot wederopzeggings toe toegestaan wordt.

— De opbrengst der rijks-middelen (hoofds. en opc.) over de twee eerste maanden van 1853 is geweest *f* 7,769,775.46½; in hetzelfde tijdperk van 1852 was zij *f* 7,938,005.82½. — De directe belastingen hebben in die twee maanden opgebragt *f* 1,967,059.42½ (in 1852 was de opbrengst *f* 2,163,308.89½; de in- en uitg. regten en scheepvaartregten *f* 513,514.60½ (*f* 560,293.73 in 1852); de accijnsen *f* 3,426,497.93½ (*f* 3,561,275.15½ in 1852); de waarb. en bel. van gouden en zilveren werken *f* 23.800.40 (*f* 18,916.40½ in 1852); ind. belastingen *f* 1,589,256.72 (*f* 1,382,200 31 in 1852); post. *f* 249,384.85 (*f* 250,889.33 in 1852); loterij *f* 161.50 (*f* 1122 in 1852.)

— Van Hoorn wordt ons gemeld: Onze haven levert thans een buitengewoon levendig gezigt op. Door de op nieuw ingevallen vorst en den harden wind, zijn een twintigtal aanzienlijke schepen, alle met volle lading, in onze haven, die anders weinig levendigheid oplevert, behalve op de halfjarige groote veemarkten, ingeloopen. Onder deze zijn de Leeuwarder beurtman, benevens eenige beurtlieden van Groningen, eenige van de Wildervank en een naar Bremen gedestineerd. Voorts eenige met mest en stukgoederen geladen.

— De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* bevat het volgende artikel:

De ontdekking van nieuwe planeeten gaat zoo snel voorwaarts, dat men telkens na eenig kort tijdsverloop genoodzaakt is de vroegere opgaven te verbeteren en aan te vullen. Dit is zoo waar, dat sommige astronomen, wanneer zij tegenwoordig het getal der reeds bekende planeten vermelden, tevens de voorzorg gebruiken om den dag en bijna het uur aan te duiden waarop hunne opgave gedaan werd.

In het artikel voorkomende in ons nommer van den 2 dezer zeiden wij, dat er in den loop van 1852 zeven nieuwe planeten waren bekend geworden. Bij het opstellen van dat artikel, nu eenigen tijd geleden, was die opgave juist, maar toen er gelegenheid bestond haar in ons blad op te nemen, was zij het reeds niet meer. Op den 15 December van dat jaar werd door *Hind* te Londen, nog eene achtste ontdekt, aan welke de naam van *Thalia* is toegedeeld. Zij behoort, even als de zeven andere, tot de kleine planeten, wier getal thans tot 23 is geklommen. Van deze 23 zijn er niet minder dan 8 ontdekt door den zelfden sterrekundige *J. R. Hind*, aan wien wij de kennis der achtste van het jaar 1852 verschuldigd zijn.

Al die talrijke ontdekkingen van planeten en vele belangrijke sterrekundige waarnemingen en werkzaamheden zijn volbragt op het observatorium van een particulier, van een eenvoudig Londensch burger, den fabrijkant *G. Bisschop* in Regents-Park, die het eerst gedurende eenige jaren ten gebruike afstond aan den sterrekundige *Davis* en later den hoogst verdienstelijken *Hind* aan de dienst zijner bijzondere sterrewacht verbonden heeft. De heer *Bisschop* heeft zich niet enkel de hulp verzekerd van een voortreffelijken waarnemer; ook van kostbare en zeer voortreffelijke werktuigen heeft hij zijn observatorium ruimschoots voorzien. Zoo bezit het een kijker van *Dollond* van elf voet lengte en eene opening van zeven duimen, die voor een der uitmuntendste van de thans bestaande werktuigen voor teedere onderzoekingen gehouden wordt. De grootste kijker in ons land, die te Leijden, heeft eene lengte van acht voeten en zes duim opening.

Gelukkig voorwaar het land, waar de bemiddelde burger zulk een edel gebruik maakt van zijnen rijkdom! Benijdenswaardig de voortreffelijke burger, die in staat is en niet schroomt aanzienlijke opofferingen te doen ten behoeve van een der nuttigste en verhevenste wetenschappen waarmede de menschelijke geest zich kan bezig houden; maar die dan ook op haar tegenwoordig standpunt, tot hare verdere volmaking meer behoeft dan de gebrekkige of onvoldoende hulpmiddelen waarmede zij elders te worstelen heeft.

— Van Brussel wordt dd. 18 dezer gemeld: Met den telegraaf is hier uit Florence het berigt ontvangen, dat in den loop van Woensdag de beide echtelieden *Madiai* uit de gevangenis waren ontslagen en naar Livorno vertrokken, van waar zij den verderen togt naar Marseille zouden voortzetten.

— Uit Weenen wordt berigt dat de Oostenrijksche generaal veldtuigmeester baron *Haynau*, bekend door zijne gestrengheid gedurende den Hongaarschen opstand en de onaangename bejegeningen, hem later te Londen, Brussel en elders te beurt gevallen, den 12 dezer aldaar overleden is.

— De Javaansche bladen maken gewag van eene zeer belangrijke aard- en zeebeving, welke den 26 November op en voor Banda heeft plaats gehad en waarbij aan gebouwen zoo wel als aan inlandsche schepen, veel schade is berokkend. Een groot aantal, ook steenen gebouwen, zijn ingestort en van de schepelingen zijn verscheidene omgekomen. De rijzing en daling van het zeewater heeft een verschil van 26 voeten opgeleverd. De aardschudding heeft zich nog op Banda gedurende verscheidene dagen na den 26 Nov. doen gevoelen en op Celebes en de Molukken heeft ook de waterberoering nog al schade aangerigt. Gedurende de aardbeving had men aan de werking van den vuurspuwenden berg op Banda geene bijzondere verschijnselen waargenomen.

— Het *Prov. Blad* no. 46, bevat het besluit van HH. Ged. Staten van den 17 Febr., houdende aanwijzing van de onder-kiesdistricten in de vijf districten dezer provincie, voor de benoeming van leden der Provinciale Staten. (*Vervolg en slot van no.* 22.)

HOOFD-KIESDISTRICT *FRANEKER.*

Gemeente Franeker, Hoofdpl. *Franeker.* Gemeente Harlingen, Hoofdpl. *Harlingen.* Gemeente Bolsward, Hoofdpl. *Bolsward.*

1ste Onder-kiesdistrict Wonseradeel, Gemeenten: Tjerkwerd, Greonterp, Dedgum, Hieslum, Parrega, Longerhouw, Schettens, Exmorra, Allingawier, beoosten het meer, Burgwerd, Hichtum, Hartwerd, Ugo- en Oldeklooster. — Hoofdpl. *Bolsward.*

2de Onder-kiesdistrict Wonseradeel, Gemeenten: Makkum, Idsegahuizen, Piaam, Gaast, Ferwoude, Engwier, Cornwerd, Zurich en Allingawier, bewesten het meer. — Hoofdpl. *Makkum.*

3de Onder-kiesdistrict Wonseradeel, Gemeenten: Witmarsum, Wons, Schraard en Pingjum. — Hoofdpl. *Witmarsum.*

4de Onder-kiesdistrict Wonseradeel, Gemeenten: Arum, Kimswerd en Lollum. — Hoofdpl. *Arum.*

1ste Onder-kiesdistrict Franekeradeel, Gemeenten: Midlum, Herbaijum, Dongjum, Boer, Ried, Peins, Zweins en Schalsum. — Hoofdpl. *Franeker.*

2de Onder-kiesdistrict Franekeradeel, Gemeenten: Tzum, Hitzum en Achlum. — Hoofdpl. *Tzum.*

1ste Onder-kiesdistrict Barradeel, Gemeenten: Klooster Lidlum, Oosterbierum, Sexbierum, Pietersbierum, Wijnaldum en Almenum. — Hoofdpl. *Sexbierum.*

2de Onder-kiesdistrict Barradeel, Gemeenten: Minnertsga, Firdgum en Tjummarum. — Hoofdpl. *Minnertsga* en *Tjummarum* bij afwisseling.

1ste Onder-kiesdistrict 't Bildt, Gemeente St. Anna-Parochie. — Hoofdpl. *St. Anna-Parochie.*

2de Onder-kiesdistrict 't Bildt, Gemeente St. Jacobi-Parochie. — Hoofdpl. *St. Jacobi-Parochie.*

3de Onder-kiesdistrict 't Bildt, Gemeente L. Vrouwen-Parochie. — Hoofdpl. *L. Vrouwen-Parochie.*

1ste Onder-kiesdistrict Baarderadeel, Gemeenten: Jorwerd, Weidum, Mantgum, Schillaard, Oosterwierum, Bozum, Wieuwerd, Hijlaard, Jellum en Beers. — Hoofdpl. *Weidum.*

2de Onder-kiesdistrict Baarderadeel, Gemeenten: Britswerd, Oosterlittens, Winsum, Baard, Huins en Lijons. — Hoofdpl. *Baard.*

Ten behoeve der arme Visscherlieden op het eiland Urk, zijn ten Kantore dezer Courant ontvangen:

Van N. N. 1 Coupon N. schuld, groot.	*f* 2.97.
» W. S.	- 2.50.
» S. S.	- 10.00.
» A. 1 Coupon W. S. 2½ pC.	- 7.42½.
Zamen	*f* 22.89½.

219de STAATS-LOTERIJ.

Vijfde klasse.

13de Trekk.	Nos. 1273 en 6407, ieder een prijs van *f* 1000. No. 7868, een prijs van *f* 50,000.
14de »	Nos. 12230 en 18592, ieder een prijs van *f* 1000. No. 1155[illegible] en 9134, ieder een prijs van *f* 2500.
15de »	Nos. 11209, 16725 en 7487, ieder een prijs van *f* 1000. No. 2133, een prijs van *f* 10,000. No. 6747, een prijs van *f* 5000.
16de »	No. 15552, een prijs van *f* 1000 en eene premie van *f* 30,000.
17de »	No. 16594, een prijs van *f* 70 en eene premie van *f* 5000.

PROGRAMMA *voor de Tentoonstelling van* Vee *en* Pluimgedierte, *van* Werktuigen *voor den Land- en Tuinbouw, van* Tuingewassen *en* Bloemen; — *welke Tentoonstelling zal gehouden worden te* Dragten, *van wege de Maatschappij van Landbouw en Veeteelt in* Friesland, *bij gelegenheid harer algemeene vergadering aldaar, op den 29 en 30 Junij 1853.*

Art. 1. De Tentoonstelling zal geopend zijn den 29 en 30 Junij, van 's morgens 10 tot 's avonds 5 uur; terwijl gezorgd zal worden dat het Vee en Pluimgedierte, op den avond van den eersten dag, de Tentoonstelling zal kunnen verlaten.

Art. 2. De leden der Maatschappij van Landbouw in *Friesland* hebben, op vertoon van hun diploma, voor zich en eene vrouw, den vrijen toegang tot de tentoonstelling. Ook hebben de personen, ter oppassing van het ingezondene noodig, den vrijen toegang, mits voorzien van een bewijs daartoe, af te geven door de Directie der Tentoonstelling.

Overigens heeft een iedér toegang tot de Tentoonstelling, op vertoon van een bewijs daartoe, bij voormelde Directie verkrijgbaar gesteld, tegen betaling van 50 cents de persoon.

Art. 3. De leden der Maatschappij van Landbouw in *Friesland* hebben alleen het regt, om, met hunne inzendingen voor deze Tentoonstelling, te dingen naar de uit te loven prijzen.

Ieder ander wordt evenwel uitgenoodigd, tot opluistering der Tentoonstelling, zoodanige inzendingen te doen, als met den geest en de strekking van dit programma overeenstemmen.

Art. 4. Die voornemens is in te zenden, met het doel om naar de uit te loven prijzen te dingen, zal daarvan *franco* opgave moeten doen vóór den 12 Mei, hetzij aan den Voorzitter zijner afdeeling, hetzij aan den algemeenen Secretaris der Maatschappij van Landbouw, met eene naauwkeurige omschrijving der in te zenden voorwerpen.

De Voorzitters der afdeelingen zullen, uiterlijk vóór den 20 Mei, van al de bij hen opgegevene voorwerpen, mededeeling doen aan den algemeenen Secretaris der Maatschappij van Landbouw, opdat deze van het geheel eene lijst of catalogus zal kunnen opmaken.

Zoodanige voorwerpen, waarvan eene latere of onvolledige opgave wordt gedaan, kunnen niet op den catalogus gebragt noch tot mededinging worden toegelaten.

Art. 5. De te doene opgaven moeten bevatten: omtrent het Vee, den tijd wanneer het is geboren en hoe lang de inzender daarvan eigenaar is, met vermelding, zoo veel mogelijk, der plaats, waar het geboren en aangefokt is; wat het vette Vee aangaat, op welke wijze het gemest is; — betrekkelijk de voortbrengselen moet de plaats waar, de grondsoort waarin, en de tijd, wanneer op dezelve verbouwd en gekweekt zijn, kenbaar gemaakt worden. Van de werktuigen dient vermeld te worden, waar zij gemaakt zijn, in *Nederland* met goed gevolg gebruikt en ook gemaakt kunnen worden, in welk opzigt zij op den Frieschen bodem voor land- of tuinbouw aanbevelingswaardig geacht moeten worden en voor welken prijs zij verkrijgbaar zijn.

De inzenders, die het tentoongestelde tevens te koop aanbieden, dienen den juisten prijs daarvan op te geven.

Art. 6. De in te zenden voorwerpen moeten, uiterlijk 's voormiddags 9 uur van den 29 Junij, te *Dragten* aanwezig zijn. Die, welke met de veerschepen overgezonden worden, moeten gefrankeerd zijn, en tot adres hebben: *Aan de Tentoonstelling te Dragten.*

Art. 7. Het Vee en Pluimgedierte blijft geheel voor rekening van den eigenaar, die een geschikt persoon met de zorg daarvoor moet belasten.

Wanneer tijdens de keuring van het Vee de eigenaar of oppasser daarbij niet tegenwoordig is, kan zoodanig Vee bij de toekenning der prijzen niet in aanmerking komen.

Tijdens de Tentoonstelling zal stroo en gras voor het Vee kosteloos door de Directie worden geleverd.

Art. 8. De Directie zal de plaatsen aanwijzen, waar de verschillende voorwerpsoorten moeten ten toon gesteld worden. In die plaatsing mag geene verandering worden gemaakt, zonder toestemming van de Directie. De Werktuigen en Tuinvoortbrengselen mogen niet van de daartoe bestemde plaatsen afgehaald worden, dan nadat daartoe door de Directie verlof gegeven is.

Het ingezondene, dat tegen regen en zonneschijn dient beschut te worden, zal, wanneer de inzenders zulks verlangen, onder dak worden tentoon gesteld, en hetgeen per schip moet vervoerd worden, zal, 's Maandags na de Tentoonstelling, onder het op te geven adres verzonden worden.

Art. 9. De beoordeeling van het ingezondene geschiedt door commissiën zamengesteld uit leden der Provinciale Commissie en der Maatschappij van Landbouw; kunnende de leden dezer commissiën zich laten inlichten, door eenen deskundige uit de leden der Maatschappij van Landbouw aan zich toe te voegen. Deze toegevoegden hebben evenwel bij de beoordeeling tot bekrooning slechts eene raadgevende stem.

Art. 10. De commissiën zullen als voorwaarden van bekrooning tot grondslag nemen:

dat geen prijs onvoorwaardelijk worde toegekend aan het beste der ingezondene voorwerpen; maar alleen aan dat, hetwelk, op zich zelf beschouwd, uitmuntend en de onderscheiding van eenen prijs waardig is;

dat bij de overweging, wat het beste is, ook in aanmerking behooren genomen te worden de omstandigheden, waaronder de voorwerpen zijn voortgebragt: als daarzijn, de grondstoffen, het gewigt, de behandeling en kweeking, de voeding, de ouderdom enz.;

dat de prijzen ook *dan* toegewezen worden, wanneer er slechts eene inzending van die soort plaats heeft, mits het ingezondene, op zich zelf de bekrooning waardig is;

dat, wanneer er geen genoegzaam onderscheid is tusschen twee voorwerpen, de uitgeloofde prijs of prijzen zullen toegewezen worden door het lot; — terwijl aan den niet-bekroonden inzender een getuigschrift hiervan zal worden afgegeven.

Art. 11. Van de bekrooningen wordt zoo spoedig doenlijk, openlijk kennis gegeven.

Art. 12. Onder voren vermelde bepalingen worden voor de best gekeurde voorwerpen zoodanige prijzen uitgeloofd als bij ieder nummer staat uitgedrukt:

I VEE.

A. *Paarden.*

No. 1. Twee- en driejarige Hengsten: 1ste prijs *f* 30, 2de prijs *f* 15. No. 2. Merriën, niet onder dan tien jaren, met hare veulens, 1ste prijs *f* 30, 2de prijs *f* 15. No. 3. Spannen tuigpaarden, (merrien) voor een vierwielig rijtuig gespannen: 1ste prijs *f* 30, 2de prijs *f* 15. No. 4. Spannen ploegpaarden, onverschillig van wat haar of geslacht, voor een boerenwagen gespannen: 1ste prijs *f* 30, 2de prijs *f* 15. No. 5. Enkele chais-paarden, vierjarige merries, voor eene chais gespannen: 1ste prijs *f* 30, 2de prijs *f* 15. No. 6. Driejarige merrie-paarden, 1ste prijs *f* 25, 2de prijs *f* 12. No. 7. Tweejarige dito: 1ste prijs *f* 25, 2de prijs *f* 12.

B. *Runderen.*

No. 1. Bullen, geboren in 1851 of vroeger: 1ste prijs *f* 25, 2de prijs *f* 15. No. 2. Enter-bullen: 1ste prijs *f* 20, 2de prijs *f* 10. No. 3. Drie- of vierjarige melkkoeijen: 1ste prijs *f* 40, 2de prijs *f* 15. No. 4. Melke rieren, geboren in 1851: 1ste prijs *f* 30, 2de prijs *f* 15. No. 5. Kalve rieren, in 1851 geboren: 1ste prijs *f* 20, 2de prijs *f* 10. No. 6. Hoklingen, in 1852 geboren: 1ste prijs *f* 15, 2de prijs *f* 7. No. 7. Fok-kalvers, niet ouder dan 16 weken: 1ste prijs *f* 10, 2de prijs *f* 5. No. 8. Vette ossen: 1ste prijs *f* 25, 2de prijs *f* 15. No. 9. Vette koeijen of kwenen: 1ste prijs *f* 25, 2de prijs *f* 15. No. 10. Vette kalvers, niet ouder dan 16 weken: 1ste prijs *f* 10, 2de prijs *f* 5.

C. *Schapen.*

No. 1. Springrammen van Friesch ras, in 1852 of vroeger geboren: 1ste prijs *f* 10, 2de prijs *f* 5. No. 2. Springrammen van vreemd of gekruist ras, in 1852 of vroeger geboren: 1ste prijs *f* 10, 2de prijs *f* 5. No. 3. Schapen (ooijen) van Friesch ras, in 1851 of vroeger geboren: 1ste prijs *f* 10, 2de prijs

No. 4. ... (ooijen) van vreemd of gekruist ras, in 1851 of vroeger geboren: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5. No. 5. Vier lammeren, onverschillig van welk ras: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5.

D. *Varkens.*

No. 1. Beeren van Friesch ras, geboren in 1852 of vroeger: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5. No. 2. Beeren van vreemd of gekruist ras, in 1852 of vroeger geboren: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5. No. 3. Zeugen van Friesch ras, in 1852 of vroeger geboren: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5. No. 4. Zeugen van vreemd of gekruist ras, geboren in 1852 of vroeger: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5. No. 5. Vier stuks biggen, niet ouder dan drie maanden: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5.

E. *Pluimgedierte.*

No. 1. Een kalkoensche haan met drie hennen: 1ste prijs f 8, 2de prijs f 4. No. 2. Hoenders: 1 haan met minstens 5 hennen: 1ste prijs f 8, 2de prijs f 4. No. 3. Een gent met 4 ganzen: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 4. Een woert met minstens 6 eenden: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 5. Vijf paar duiven, verschillende soorten: 1ste prijs f 4, 2de prijs f 3.

F. *Nieuw uitgevonden of verbeterde Werktuigen, die echter reeds beproefd moeten zijn, als:*

No. 1. *Werktuigen* tot bearbeiding en verbetering van bouwgronden: 1ste prijs f 20, 2de prijs f 15, 3de prijs f 10, 4de prijs f 5, 5de prijs f 3. No. 2. Voor de rijënzaaijing: 1ste prijs f 20, 2de prijs f 15, 3de prijs f 10, 4de prijs f 5. No. 3. Voor zuivering en aanaarding van gewassen: 1ste prijs f 15, 2de prijs f 10, 3de prijs f 5. No. 4. Tot zuivering van granen en zaden: 1ste prijs f 15, 2de prijs f 10, 3de prijs f 5, 4de prijs f 3. No. 5. Voor den tuinbouw: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 8, 3de prijs f 5, 4de prijs f 3. No. 6. Voor het snijden en vermalen van beestenvoeder, niet strijdig met 's Lands wetten: 1ste prijs f 15, 2de prijs f 10, 3de prijs f 5. No. 7. Voor het botermaken: 1ste prijs f 20, 2de prijs f 8, 3de prijs f 3. No. 8. Voor het kaasmaken: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5, 3de prijs f 3.

De inzenders van werktuigen, onder no. 1—8, moeten opgeven onder welk nommer zij het ingezondene wenschen ten toon gesteld te hebben.

No. 9. Voor een volledig stel werktuigen, tot het draineren noodig, met buizen of droogduikers, ter lengte van minstens vier el, met opgaaf van den prijs, waarvoor een en ander tot algemeen gebruik verkrijgbaar is: 1ste prijs f 10, 2de prijs f 5. No. 10. Voor den doelmatigsten landrol, zich zelf schoonmakende: een prijs van f 16. No. 11. Voor den doelmatigsten gierbak: een prijs van f 10.

G. *Tuingewassen.*

No. 1. Eene verzameling van minstens 5 verschillende keukengroenten, waarvan ieder niet minder dan 5 stuks mag bevatten: 1ste prijs f 8, 2de prijs f 4, 3de prijs f 2. No. 2. Nieuwe groentens, niet algemeen in Friesland in gebruik, en daartoe toch aanbevelenswaardig, in eene genoegzame hoeveelheid om beoordeeld te kunnen worden: 1ste prijs f 4, 2de prijs f 2. No. 3. Eene verzameling van ten minsten 6 verschillende gewassen, bijzonder voordeelig tot beestenvoeder, van iedere soort niet minder dan 10 stuks: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 4, 3de prijs f 2. No. 4. Eene verzameling van minstens 4 verschillende soorten van vruchten, niet wassende aan stamboomen, van welke iedere soort ten minste een halve kop moet aanwezig zijn: 1ste prijs f 8, 2de prijs f 4, 3de prijs f 2. No. 5. Nieuwe vruchten, niet algemeen in Friesland in gebruik, en daartoe toch aanbevelenswaardig, in eene genoegzame hoeveelheid om te kunnen worden beoordeeld: 1ste prijs f 4, 2de prijs f 2.

H. *Bloemen.*

No. 1. Eene verzameling van ten minste 10 bloeijende pelargoniums: 1ste prijs f 8, 2de prijs f 4. No. 2. Eene verzameling van ten minste 15 verschillende soorten van in bloei staande rozen op stam: 1ste prijs f 8, 2de prijs f 4. No. 3. Eene verzameling van ten minste 15 verschillende in bloei staande struikrozen: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 4. Eene verzameling van minstens 15 verschillende soorten van dahlia's, alle in bloei staande: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 5. Eene verzameling van ten minste 20 in bloei staande potgewassen, van verschillende soort: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 6. Eene verzameling van ten minste 10 verschillende in bloei staande verbena's: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 7. Eene verzameling van minstens 10 verschillende soorten bloeijende fuchsia's: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 8. Eene verzameling van bloeijende viooltjes, van minstens 15 verschillende kleuren of soorten: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 9. Eene verzameling van minstens 25 soorten zaaibloemen, in bloei staande: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3. No. 10. Eene verzameling van minstens 10 verschillende in bloei staande heesters: 1ste prijs f 6, 2de prijs f 3.

I. *Planteekening.*

Met korte en duidelijke omschrijving en opgaaf der kosten eener boerenwoning, geschikt tot plaatsing en berging van hetgeen onder huisdak behoort te zijn, van 10 bunder bouw- en 10 bunder wei- en hooiland, — ingerigt tot stalvoedering van minstens 10 melkkoeijen, en tot de meest mogelijke mestmaking, waarbij geen gier kan verloren gaan, maar alles bewaard en opgezameld wordt: 1ste prijs f 30, 2de prijs f 15.

Bij de beoordeeling dezer plannen zullen inzonderheid diegene in aanmerking komen, welke aan doelmatigheid min kostbaarheid voegen.

De bekroonde plans zullen het eigendom zijn der Maatschappij van Landbouw.

De inzenders van het vorenstaande moeten, om naar de uitgeloofde prijzen te kunnen dingen, leden zijn der Maatschappij van Landbouw; wordende echter hierop uitzondering gemaakt ten aanzien van het volgende, waarvan de mededinging voor iedereen wordt toegelaten, als:

1. Voor den Arendploeg, met het toestel om te tweevoren, waarvan tot prijs wordt uitgeloofd f 30.

2. Voor een nieuw en verbeterd soort van vlasbraak f 14.

Deze beide prijzen worden uitgeloofd door den Voorzitter der Friesche Maatschappij van Landbouw, den heer mr. *Huber*.

3. Voor een Arendploeg, bij voorkeur geschikt voor de Friesche zandgronden f 25, uitgeloofd door den heer mr. *S. van Teijens*, lid van het bestuur der 9de afdeeling van de Maatschappij van Landbouw.

4. Een ondergrondsploeg, bij voorkeur geschikt voor de Friesche Zandgronden, en voorzien met een eenvoudig toestel, waardoor de losgemaakte aarde, naar verkiezing van den gebruiker, *dooreengemengd* wordt of liggen blijft, en zonder dat de trekkracht van den ploeg merkbaar vermeerderd wordt. — In de toekenning van den prijs, ad f 25, zal *die* ploeg het meest in aanmerking komen, die bij de opgegevene eigenschappen tevens op eene gemakkelijke wijze tot schoffel en aanaardploeg kan gebezigd worden.

Uitgeloofd door den Voorzitter en den afgevaardigde van de 9de afdeeling der Friesche Maatschappij van Landbouw.

De 9de afdeeling der Maatschappij van Landbouw in Friesland behoudt zich voor, om den inzenders, die geene leden dezer Maatschappij zijn, en alleen tot opluistering hebben ingezonden, zoodanige te gemoetkoming te doen, als Bestuurders dezer afdeeling zullen beoordeelen en goedvinden.

Aldus vastgesteld bij de daartoe benoemde commissie der Maatschappij van Landbouw, den 17 Februarij 1853.

P. K. PEL, *Voorzitter* } *der 9de Afd.*
T. TÆKEMA, *Afgev.* }
H. WILHELMIJ, *Voors.* » *5de* »
B. PRAKKEN, » » *10de* »

☞ Voor ieder persoon, zoo wel als voor de afdeelingen der Friesche Maatschappij van Landbouw, wordt de gelegenheid opengesteld alsnog zoodanige uitlovingen voor deze Tentoonstelling aan te bieden, als zij in het bijzonder belang van den Landbouw en Veeteelt zullen wenschelijk achten; mits zij daarvan vóór den 1 April e. k. kennis geven aan den Voorzitter der 9de afdeeling, te Dragten, waarvan dan, als aanhangsel tot dit Programma, door middel der nieuwsbladen, openbaarheid zal gegeven worden.

Spaarkas te Leeuwarden.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze, bekend gemaakt, dat de deelneming aan de *Spaarkas*, dit jaar wederom op den gewonen tijd en plaats, zal worden opengesteld, met den eersten Maandag in April aanstaande.

En worden allen, voor wie deze inrigting van groot nut kan worden geacht, en aan dezelve nog geen deel hebben genomen, herinnerd aan de goede vruchten, die zij reeds voor zoo velen heeft opgeleverd.

Leeuwarden,
den 18 Maart 1853.

Bestuurders van de Spaarkas te Leeuwarden,
J. OOSTERHOFF Wz.,
Lid en Secr.-Boekh.

AANKONDIGING.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Heerenveen, bij verstek gewezen den 26 Januarij 1853, is ten verzoeke van KLAASKE JANS BOS, Koopvrouw wonende te Rotsterhaule, tegen haren man JOHANNES HENDRIKS VAN DER LAAN, zonder bekend bedrijf, gemeenschappelijke woning hebbende te Rotsterhaule, op grond van artikel 264 no. 1 van het Burgerlijk Wetboek, de Echtscheiding uitgesproken, met alle de gevolgen, welke de Wet aan zoodanige scheiding toekent.

De Procureur van de Eischeresse,
Voor Extract Conform,
F. H. VAN BEIJMA THOE KINGMA.

SCHOUWBURG TE LEEUWARDEN.

Groote Hoogduitsche Opera.

Op HEDEN DINGSDAG den 22 Maart,
no. 8 in het Abonnement:

FRA DIAVOLO,

komieke Historische Opera in 3 bedrijven. Muzijk van *Auber.*

De Ondergeteekende geeft de verzekering, dat deze Opera op genoemden avond stellig zal worden opgevoerd en dat de reden der teleurstellingen die hij bij vorige gelegenheden tot zijn groot leedwezen het Publiek heeft veroorzaakt, geheel van zijnen wil onafhankelijk en buiten zijne schuld waren.

Aanvang ten half zeven ure.

De Directeur,
H. NEUFELD.

Eenige Kiezers in de Gemeente *Wijmbritseradeel*, nemen bij dezen de vrijheid hunnen Mede-kiezers aan te bevelen, om tot lid van den Raad dier Gemeente, op Woensdag den 30 Maart 1853, te stemmen:

SIPKE GABES KOOISTRA, te Folsgare.

*** Getrouwd:
Groningen, J. A. C. ROVERS,
den 16 Maart 1853. Weduwnaar van T. J. C. VAN SIPPAMA, met
C. C. VAN HEUSDE.

*** Heden morgen verloste voorspoedig van eene DOCHTER, J. J. CNOSSEN, Echtgenoote van
Hommerts, den 15 Maart 1853. H. L. NAUTA.

*** Heden beviel van eene DOCHTER, J. ZIJLSTRA, geliefde Echtgenoot van
Heerenveen, den 16 Maart 1853. J. BENOIST.

*** Heden beviel van een' ZOON, G. VAN DRUTEN — WIERSMA.
Sneek, den 18 Maart 1853.

LEEUWARDEN, den 19 Maart 1853. Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER, CAROLINA WILHELMINA BRUIJN, Echtgenoote van J. SICKLER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden werd ons een' ZOON geboren.
Lollum, P. GERBRANDA.
den 20 Maart 1853. A. K. HOFSTRA.

*** Heden avond omstreeks vijf en een tweede ure, ontsliep tot onze innige droefheid, onze veelbelovende en teederbeminde Zoon JAN, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 23 jaren. Zijn einde was zacht en kalm in het volle geloof en vertrouwen op zijnen Verlosser.
Bolsward, CORNs. J. WESTERBAAN.
den 9 Maart 1853. MARIA WESTERBAAN, geb. NIEUWENHUIS.

*** Den 3 Maart ll. overleed, tot onze droefheid, onze Behuwdzuster PETRONELLE NIJSLOOT VAN SLOTERDIJK, geliefde Echtgenoote van GERRIT A. NIEUWENHUIS, in den ouderdom van 58 jaren; op nieuw werd die droefheid heden vermeerderd door het plotselijk overlijden van onzen Broeder GERRIT A. NIEUWENHUIS, in den ouderdom van ruim 61 jaren.
Bolsward, PIER A. NIEUWENHUIS,
den 10 Maart 1853. *mede uit naam van mijn Broeder en Zuster.*

*** Den 13 Maart jl. is te Emden (Oostvriesland), in den onderdom van circa dertig jaren overleden, de Heer A. VAN DER SLUIS, Predikant bij de Hervormde Gemeente aldaar, tot diepe droefheid van deszelfs Moeder en Zusters.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, aan eene toenemende verzwakking, mijne geliefde Echtgenoote GRIETJE BOKMA, in den ouderdom van 67 jaren en 7 maanden, na eene echtvereeniging van 42 jaren.
Leeuwarden, den 14 Maart 1853. W. FRANTZEN.
Strekke deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Onder de rampen in dit leven, bewoog de Almagtige mij, smartelijk te weenen, door aan mijne zijde weg te rukken mijne! mij zoo dierbare Gade GRIETJE KLASES WASSENAAR, in den ouderdom van bijna 35 jaren, na eene ongesteldheid van 11 à 12 dagen. De mij achtergelatene 4 Kinderen, waarvan 2 in onze nog geene 4-jarige echtvereeniging bij haar verwekt, te jong om het ons zwaar verlies te beseffen, doet smart tot mijne smart.
Menaldum, den 14 Maart 1853. A. G. ZWART,
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden avond omstreeks half zes ure overleed, na eene ziekte van eenige dagen, in den ouderdom van ruim 70 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Weleerwaarde Zeer Geleerde Heer WIJTZE WINSEMIUS, Hervormd Leeraar alhier en sedert vele jaren Lid van het Provinciaal Kerkbestuur van Friesland en van het Klassikaal Bestuur van Sneek. Met mijne vijf Kinderen betreur ik den dierbaren Ontslapene, met wien ik ruim 25 jaren in den echt gelukkig vereenigd mogt zijn.
Tjerkwerd, B. LIJN, Wed. W. WINSEMIUS.
den 16 Maart 1853. *Mede namens de Kinderen.*
De vele Vrienden en Bekenden van den Overledene gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te merken.
Op begeerte des Overledenen zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

*** Na in eene zeventienjarige echt vele en smartelijke verliezen te hebben ondervonden door den dood van een zestal geliefde Kinderen, trof mij heden op nieuw een zware en lang gevreesde slag in het afsterven van mijn beminde Echtgenoot PIER SJOERDS HIDMA, die na eene sukkeling van 18 weken, in den ouderdom van ruim 39 jaren, heden middag 2 uur zacht en kalm is ontslapen. Met nog een viertal overgeblevene Lievelingen staar ik den dierbare Overledene na, in de christelijke hope dat God, die het in Zijne ondoorgrondelijke wijsheid behaagd heeft, mij zoo dikwijls te slaan, mij ook kracht mag schenken in Zijnen wil te berusten.
Witmarsum, AKKE DOUWES REITSMA,
den 17 Maart 1853. Wed. PIER SJOERDS HIDMA.

*** Heden overleed ons jongste Kind.
Kollum, D. H. ANDREÆ.
den 19 Maart 1853. P. M. ANDREÆ — ESKES.
NB. *Familie en Betrekkingen gelieven deze voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.*

*** Na eene korte en hevige ongesteldheid overleed heden mijn dierbare Echtgenoot JOANNES HENRICUS ARNOLDUS WEIJTINGH, Rector der Latijnsche Scholen alhier, in den ouderdom van 54 jaren.
Harlingen, T. KOOLMAN.
den 19 Maart 1853. Wed. J. H. A. WEIJTINGH.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 15 tot en met den 21 Maart 1853 aangegeven: 27 Geboren, 8 Overleden.

STAAT van de **MIDDELPRIJZEN** der *Granen* en andere *Objecten* welke in de eerste helft der maand Maart 1853, ter Markt der stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,	Witte....	*f* 7.40	de Mudde.	Boter,	....	*f* 1.02	het pond.
	Roode..	» 6.00	» »	Vleesch,	Koe.....	» 0.35	» »
Rogge,	....	» 6.33	» »		Kalfs..	» 0.00	» »
Gerst,	Vroege...	» 0.00	» »		Schapen.	» 0.34	» »
	Late.....	» 4.55	» »	Varkensvleesch,	Versch...	» 0.55½	» »
Boekweit,	....	» 6.93	» »		Gerookt..	» 0.76½	» »
Haver,	....	» 3.00	» »	Aardappelen,	Vroege...	» 0.00	de Mudde.
Witte Boonen,	......	» 0.00	» »		Late.....	» 0.00	» »
Erwten,	Witte....	» 0.00	» »	Zaad	Kool....	» 11.00	» »
	Groene..	» 8.55	» »		Raap....	» 0.00	» »
	Graauwe.	» 0.00	» »		Lijn....	» 0.00	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 21 Maart 1853.

De Burgemeester,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER*, den 18 Maart 1853, aan de Stadswaag te Leeuwarden.
PRIJS, *f* 41. AANVOER: 421/4, 166/8 en 40/16 vaten.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 19 Maart 1853.

NEDERLAND.

Werk. Schuld	2½ pCt.	65½	65 9/16	65½
Dito dito...	3 »	77⅝	77 11/16	77⅝
Dito dito...	4 »	96 11/16	96¾	96 11/16
Amort.-Synd.	3½ »	95¼		
Handel-Maats.	4½ »			

FRANKRIJK.

Obligatien....	3 pCt.

RUSLAND.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	108½	108⅝
dito dito 1828/1829	5 »	107	
Dito bij dito..	4 »	92½	
Geldl. te Londen	4½ »		

SPANJE.

Obligatien	1 pCt.	24¼	24⅜	24½
»	3 »	49		
» Binnenl. à 6/m	3 »	43¼	43 13/16	43¾
Coupons Bewijzen....		7⅞	8⅛	8⅛

PORTUGAL.

Te Londen....	5 pCt.	40 15/16
»	4 »	

OOSTENRIJK.

Metaliek.......	5 pCt.	81⅜	81⅞
» 1852...	» »		
» (nieuwe) 2½	»	42	42⅛
» » 1851/52 »	»	41 13/16	42
» » Amst. 5	»	93 5/16	93⅝

Metal. La. B. 5 pCt. 93 9/16, ⅝; Amerik. Bank-Act. 5, ⅜, 5/16; Dito Orig. 4⅝, 3½; Nap. Cert. bij L. en B. 5 pCt. 98⅝, 11/16; Mexik. 25¾, ⅞; Gren. Uitg. 11½, 9/16; Venez. 3½ pCt. 38⅛; Grieken 5 pCt. 7⅜, ⅝; Braz. 4½ pCt. 95⅞; Thes. Amst. 105.

Zondag den 20 *Maart.*

Integralen 65⅛, 65; 4 pCts. 96; Fransche oblig. 3 pCts. 73¾, ½; Spaansche 1 pCts. 24¼, ⅛, 1/16, ⅛, 1/16, 24, 23 15/16; Binnenl. 3 pCts. 43, ¼, 43; Bewijzen Coup. 7¾; Metaliek 5 pCts. 80¾, ½, ¼; Dito 2½ pCts. 41 3/16; Dito 1851 en 1852 40¾, 41; Mexik. onbep. 24¾, ½, ⅜; Amerik. Bank-Actien 5⅜, 5/16, 3/16; Dito origin. 5, 4 15/16; Grieken v. £ 100 7⅛; Dito v. £ 500 7¼; Dito coup. *f* 15/16, 29/32, 15/16.

In de meeste soorten der genoteerde koersen was heden de handel zeer geanimeerd, en de stemming over het algemeen lager.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DONIAWERSTAL, convoceren bij deze, op verzoek, de stemgeregtigde Floreenpligtigen van den dorpe Sintcolaasga, op Zaturdag den 9 April 1853, des voormiddags ten 11 ure in de School aldaar, ten einde eenen nieuwen Floreen-Ontvanger te benoemen in gemelden Dorpe.

Langweer, den 15 Maart 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
VAN DE WOESTIJNE VOERMAN.
De Secretaris der Gemeente,
W. HOOGLAND.

BOELGOED.

MR. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, op Zaturdag den 2 April 1853, 's morgens ten 10 ure, ten huize van *Jan Simens Huizinga*, Landbouwer te Rijperkerk, op crediet, bij boelgoed verkoopen:

Best BOERENREEUW en een gezond BESLAG VEE, bestaande in: 10 kalve- en melke Koeijen, 1 vare dito, 5 kalve- en 2 gelde Rieren, 6 Hoklingen, waaronder 1 Bul, 2 vole- en 3 gelde Schapen; voorts 3 beslagen Hooiwagens, 2 Aardkarren, 1 Ploeg, 2 Eggen, Wijne, Kret, Melkaden, Molkenvaten, Harken en Vorken, benevens eenige weiden best gewonnen HOOI en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

NB. Op de Hieminge worden geene Koekdisschen en Hakblokken toegelaten.

Verkooping van eenige stukken Land onder Heeg.

DE Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. B. S. STIENSTRA, Procureur te Sneek, op Woensdag den 23 Maart 1853, des namiddags om 2 ure, ten huize van *U. I. Bergsma*, Herbergier te Heeg, publiek bij de finale toewijzing, tegen genot van verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Zeven stukken WEID- en een stuk HOOILAND, zamen groot 22 bunder 28 roede en 20 el, gelegen onder Heeg; bij *Sjoerd Sibles de Vries* in gebruik tot Sint Petri 1855 en alsdan vrij te aanvaarden, komende de huur van af Sint Petri 1853 ten voordeele van de koopers, en zulks in 8 perceelen.

Voornaam Boere-Boelgoed, Donderdag 7 April 1853.

DE Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, ten verzoeke van den Heer K. DE JONG Rz., Cand.-Notaris te Sneek, op bovengemelden dag, 's morgens 9 uur, ten huize van *Douwe Piers Oppedijk*, te Jutrijp, publiek bij boelgoed, tegen contante betaling, verkoopen:

Een uitmuntend en gezond BESLAG VEE, bestaande in: 29 beste melke-, kalve- en vare Koeijen en Rieren, 7 dito Hoklingen en 1 Bul.

BOERE-GEREEDSCHAPPEN, als: 1 Karn met koperen hoep, 1 groote koperen Kaasketel, 28 koperen Aden, zoo goed als nieuw, 2 houten dito en 2 Brokaden met koperen beslag, 8 koperen- en 9 houten Emmers, Kaaspers met Steen, Molkenvaten, Kaastobbe, Kaasvaten en Planken, 2 Booitzen, Waterton, Koeltrog, Koekmolen, Slijpsteen, Kroden, Ladders, Hooilep, Tieme, Harken, Vorken, Grijpen en Hekkels; voorts 1 beslagen Rijd- en Hooiwagentje, 2 Hooiwagens en 1 Sleeptrog, 1 Gereid en verder Paardetuig, 1 *BOOT* met Zeil en Treil, benevens 2 zijden gerookt *SPEK* en 1 pot *KOESMEER*; *wijders ongeveer 16 koeseten best binnen- en buitenlandsch HOOI*, *en* eindelijk: *eenige MEUBELEN*, waaronder een gegoten ijzeren Kookkagchel.

DE Notaris E. J. ATTEMA, te Dragten, zal, op Donderdag den 24 Maart, ten 7 uur, in het Logement *de Feniks*, finaal verkoopen:

Eene WINKELHUIZINGE en ERF c. a., te N. Dragten boven de Sluis; bewoond door *A. Posthuma*; staande op *f* 801.

DEZELFDE zal, op Zaturdag den 26 Maart, ten 6 uur, bij *B. R. Gaastra*, in de Wilgen, prov. verkoopen:

Een HUIS met TUINGROND aldaar, op het eind der Schipsloot aan den weg, groot 9 roede; bewoond door *H. Wiersma*.

DE Notarissen C. J. JORRITSMA en A. HAAGSMA, te Sneek, zullen, mede ten versoeke van Mr. S. A. VERWEIJ, Procureur aldaar, op Dingsdag den 29 Maart 1853, des namiddags 2 uur, ten huize van den Societeithouder *van Heslinga*, te Sneek, finaal verkoopen:

1. Een stuk uitmuntend vruchtbaar BINNENLAND, (14½ p.), met RIEDPOLLE, te Hommerts; laatstelijk door wijlen *S. G. Boschhakker* gebruikt; staande per 36¾ roede op *f* 360.
2. Een stuk dito BUITENLAND, (6 p.), mede te Hommerts; staande per 36¾ roede op *f* 105.25.
3. Een stuk dito BUITENLAND, (9¾ p.), mede te Hommerts; staande per 36¾ roede op *f* 100.25.
4. Een stuk dito DITO, (7 p.), onder Uitwellingerga; staande per 36¾ roede op *f* 175.

De drie laatste perceelen laatstelijk door *Jan Bonnes* gebruikt; alle perceelen te aanvaarden *dadelijk na de finale toewijzing.*

BOERE-BOELGOED

ten huize van de Wed. D. G. LIGTHART, onder *Tirns*, op Woensdag den 20 April 1853.

Bij geslotene briefjes te huur, voor den tijd van drie jaren:

Eene ZATHE en LANDEN, te Langweer, groot 44 bunder 36 roede 30 el Weid- en Hooiland, thans in gebruik bij *Dirk Buisman*; de Landen dadelijk en de Huizinge en Schure te aanvaarden den 12 Mei 1853.

Conditien te vernemen ten Kantore van den Notaris T. S. VAN DER LEIJ, te Langweer, en de briefjes *franco* in te leveren bij TJITTE H. TIERSMA, Boer, te Boornzwaag, vóór of op den 5 April 1853.

Uit de hand te huur:

Eene HUIZINGE en ERF, in het dorp Bozum, geschikt voor onderscheidene affaires. Te bevragen bij H. J. WESTERHUIS, te Bozum.

Te huur of te koop:

Eene HUIZINGE en BAKKERIJ, in de Buren te Weidum; den 12 Mei 1853 te aanvaarden. Conditien te vernemen bij R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden.

MEN VRAAGT TE HUUR, op Mei e. k.:

Eene WINKEL-HUIZINGE, of BURGER-HUIZINGE tot WINKELHUIS in te rigten, op eenen fatsoenlijken stand binnen deze stad, tegen eenen huurprijs van 4 à 500 Gulden 's jaars.

Gegadigden vervoegen zich bij A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad alhier.

ER WORDT OP MEI e. k. **TE HUUR GEVRAAGD**, in de nabijheid van een dorp: Een klein net HUIS, voorzien van de vereischte gemakken en geriefelijkheden, benevens grooten TUIN.

Brieven *franco* bij A. VAN ZUIJLEN, op de Nieuwestad te *Leeuwarden.*

Uit de hand te koop:

Eene GROF- en HOEFSMEDERIJ, zoo goed als nieuw, met alle complete GEREEDSCHAPPEN, staande aan den Rijdweg en de Zeehaven te Hindeloopen; dadelijk of op den 12 Mei 1853 te aanvaarden. Te bevragen bij den Heer P. VISSER, te Hindeloopen.

LEES HIER.

BIJ KATJE, op de Nieuweburen te Leeuwarden, zijn puik beste KLEI-AARDAPPELEN TE KOOP.

30,000 stuks

gekweekte ELZEN POOTEN, pl. m. lang 1 Ned. el, zijn tegen billijken prijs verkrijgbaar bij FOPPE J. HELMERS, te Haule bij Donkerbroek.

AANBESTEDING

bij geslotene briefjes, van het BOUWEN van eenen *WATERMOLEN*, onder Dronrijp, van ruim 18 el vlugt, waarvan nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Kastelein DONIA, op halfweg onder Dronrijp. De briefjes *franco* te bezorgen vóór of op den 7 April e. k., bij bovengenoemden DONIA.

AL dengene welke iets te vorderen heeft van JAN H. BOELSMA, Winkelier te Oudega, wordt opgeroepen om te compareren te Sneek, ten huize van den Societeithouder HESLINGA, op Zaturdag den 26 Maart 1853, voormiddags elf uur, ten einde de likwidatie dier zaak te bevorderen, wordende ieder verzocht zijne pretentie alsdan in te dienen.

NIEUWE ZEER NAAUWKEURIGE, GEVOELIGE EN DEUGDZAME *BALANSEN* worden voortdurend vervaardigd en verkocht, en tevens alle soorten van oude Balansen hersteld en veel verbeterd: *te Sneek op den Oosterdijk*, bij den Arrondissements IJker

K. J. KROL.

WIJ hebben alweder een bewijs, dat men de Goldbergersche Kettingen niet genoeg aanprijzen kan. Zij bevrijden dezer dagen hier eene Lijderes van Zware Rheumatische Pijnen, die het geheele afgeloopen Najaar het bed gehouden en alle andere Geneesmiddelen zonder vrucht gebruikt had. Deze Dame vindt zich verpligt ten behoeve der lijdende menschheid openbaarheid aan dit feit te geven en verzoekt mij het u mede te deelen en te zorgen, dat het bekend gemaakt worde.

Haarlem, den 13 Februarij 1853.

J. VAN EK.
Firma Wed. DE LANGE & VAN EK.

Alle Rheumatische Ziekten, Zenuwaandoeningen, Jicht, Zinkings, Kiespijn, Hoofdpijn, Oorpijn, Doofheid, Handbeven, Verlammingen, Krampen, Stijfte in de leden, Maagpijn, Verkoudheid en vele andere Ziekten, die door het vatten van koude en Zenuwverzwakking ontstaan kunnen, worden door de Goldbergsche Kettingen genezen.

Een Boekje met naauwkeurige opgaaf is Gratis te verkrijgen in onderstaande Dépôts.

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Franeker, *K. Drager*; Gorredijk, *S. G. Zwart*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Heerenveen, *G. Overdiep* en Gebr. *Padberg & Co.*; Hindeloopen, *David de Jong*; Kollum, *C. Nihot*; Leeuwarden, *S. P. Postma* en *J. J. van Haagen*; Meppel, Wed. *Branderhorst*; Sneek, *P. T. Potma.*

Eene kwaadaardige Huidziekte genezen door de Zalf en Pillen van HOLLOWAY.

De heer *Fishing*, laatstelijk gewoond hebbende in de Broadstreet te Bath, leed sedert een aantal jaren aan eene scorbutieke huidziekte, waarvan onder anderen zijne handen zoo aangedaan waren, dat hij gedurende maanden lang buiten staat was zijne bezigheden te verrigten. Hij had bijna alle genees- en heelkundigen aldaar geraadpleegd, en daarenboven de baden te Bath, welke tot genezing van huidziekten zeer beroemd zijn, gebruikt, doch de hevigheid der kwaal verminderde ook daardoor niet. Toen eindelijk beproefde hij de Zalf en Pillen van *Holloway*, waardoor hij zoo volmaakt genezen is, dat hij reeds sedert twee jaren er niets meer van bespeurt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3.30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; den Heer S. G. SWART, te Gorredijk; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

NB. Het Dépôt is voortaan *niet meer* bij den Heer J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden.

DE Ondergeteekende vraagt met Mei aanstaande, of eerder, een fatsoenlijk BURGER JONGELING, als Leerling ter opleiding in het Kruideniersvak.

Adres in persoon of met *franco* brieven bij

D. WIJNGAARDEN,
achter de Waag, lett. G, no. 11, *te Leeuwarden.*

TWEE KLEERMAKERSKNECHTS, hun werk verstaande, kunnen dadelijk vast werk bekomen bij W. RAS, te Steenwijk.

F. FOLKERS, te Groningen, heeft heden de volgende Werken uitgegeven van

W. C. VAN DER ZWAAG,

Predikant te Dronrijp:

HANDBOEK voor BIJBELSCHE EN KERKELIJKE GESCHIEDENIS. à *f* 1.50 *In blaauw Eng. linnen met vergulde stempels.* à *f* 2.25.

HANDBOEK voor EVANGELISCH ONDERWIJS. à *f* 1.50. *In blaauw Eng linnen met vergulde stempels* à *f* 2.25. (De uitgaven in Linnen zijn zeer geschikt tot Cadeaux bij Aanneming of Bevestiging.)

SCHETS der KERKELIJKE GESCHIEDENIS. à 60 Ct. Bij getallen ter verspreiding, tot lageren prijs.

NB. *'t Hoofd-Dépôt dezer Werken, alsmede dat der VRAAGBOEKJES van Ds v. d. ZWAAG, is voor Friesland gevestigd bij den Boekh.* U. PROOST *te* Leeuwarden.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.